

http://www.dagensmedicin.dk/nyheder/kraft/regnefejl-satte-danske-lager-i-darligt-lys/?utm_source=apsis&utm_medium=email&utm_campaign=unspecified

3. juni 2015

DAGENS
Medicin

Regnefejl satte danske læger i dårligt lys

»Det er en omfattende fejl. Nu er den rettet, og fremover vil fejl øjeblikkeligt blive meddelt på Nordcans hjemmeside,« siger afdelingschef for Dokumentation og Kvalitet hos Kræftens Bekæmpelse, Jes Søgaard.

Foto: Søren Osgood

Fejlberegninger hos Kræftens Bekæmpelse betød, at tallene for relativ overlevelse for kræfttramte i Finland, Norge og Sverige fra 2009 til 2011 lå flere procentpoint for højt. De tal har skabt frustration i de faglige miljøer.

‘Kun lidt over halvdelen af danske kræftpatienter er i live fem år efter, at diagnosen er blevet stillet. I vores nordiske nabolande er det 75 pct., påpeger ministeren (Nick Hækkerup red.)’. Teksten her optrådte som en del af en præsentation på en konference, som Kræftens Bekæmpelse og de Danske Multidisciplinære Cancer Grupper (DMCG) afholdt på Christiansborg 5. marts i år. Hen over teksten havde bestyrelsesmedlem i Dansk Lunge Cancer Gruppe, Erik Jakobsen, med store, røde bogstaver skrevet: IKKE KORREKT.

En regnefejl hos Kræftens Bekæmpelse havde gjort, at den relative overlevelse for kræftramte i Finland, Norge og Sverige i perioden 2009-2011 var blevet beregnet flere procentpoint for høj. I gennemsnit 2,5 procentpoint for høj for 1-års overlevelse og 5 procentpoint for 5-års overlevelse, fremgår det nu af databasen Nordcan. Mellem 2013 og 2014 herskede således en antagelse om, at kræftbehandlingen herhjemme var dårligere, end den reelt var. Den tilsyneladende markante forskel i overlevelsen i de nordiske lande fik i efteråret 2014 Sundhedsministeriet og Danske Regioner til råbe vagt i gevær og afsætte yderligere én mia. kr. til kræftområdet.

»Måske den ekstra mia. var blevet bevilget anderledes, hvis politikerne havde kendt den reelle statistik,« siger Erik Jakobsen.

Fejlen blev holdt skjult længe

Først kort før konferencen 5. marts lagde Kræftens Bekæmpelse den korrigerede overlevelsstatistik for perioden 2009-2011 ud på Nordcans hjemmeside, til trods for, at fejlen var opdaget længe forinden.

»Vi bebrejder ikke Kræftens Bekæmpelse, at de har lavet en fejl. Det kan ske. Men pressemeddelelsen burde være faldet prompte. Ved at tilbageholde fejlen, bidrog man netop til at misinformere politikerne,« siger Erik Jakobsen.

Sundheds- og forebyggelsesordfører Flemming Møller Mortensen (S) afviser, at de fejlbehæftede tal har haft konsekvenser for prioriteringen af midler til sundhedsvæsenet.

»Var vi blevet misinformeret gennem flere år, havde det muligvis haft konsekvenser for prioriteringen, men når det blot drejer sig om en enkelt statistik, mener jeg ikke, at det er tilfældet«.

Ifølge ordføreren betyder det imidlertid ikke, at fejlen har været uden konsekvenser. Ovenpå to årtier som nordens bagstræber på kræftområdet har de faglige miljøer, patientorganisationerne og politikerne brugt for at se, at den store indsats, der er lagt i at forbedre den danske kræftbehandling, faktisk nytter.

»Desuden tåler Kræftens Bekæmpelses troværdighed ikke pletter. Det er vigtigt at værne om en positiv autoritet, så vi stadig føler, at vi kan bruge foreningen som objektiv ekspertise og vidensbase,« siger Flemming Møller Mortensen.

Faglig frustration

Foruden at misinformere politikerne har den forkerte statistik, ifølge Erik Jakobsen, skabt frustration i de faglige miljøer.

»Ifølge tallene fra Kræftens Bekæmpelse, blev vi ved at halte efter de andre nordiske lande. Det har været demotiverende at arbejde ud fra, at vi trods kræftplaner, behandlingscentralisering, screeningstiltag og milliardinvesteringer i sygehusvæsenet, fortsat blev ved at være de dårligste i til at behandle kræft i Norden,« siger han.

Op til konferencen 5. marts havde DMCG'erne udgivet et såkaldt benchmarking consortium, hvor de kliniske behandlingsdata for lunge-, kolorektal-, ovarie- og brystkræft holdes op imod data fra de andre nordiske lande. Den viser 'ikke kun gode, men også til stadighed forbedrede behandlingsresultater'. Bl.a. fastslår rapporten, at den relative 5-års overlevelse for danske brystkræftpatienter er steget fra 82 til 88 pct. fra 1995 til 2012, og at der stadig for stadig er samme prognose for danske brystkræftpatienter som for brystkræftpatienter i resten af Norden.

»Danmark har haltet efter resten af Norden i to årtier, men rapporten viser tydeligt, at den udvikling er ved at vende. Men fejlberetningerne har gjort, at det har taget uhensigtsmæssigt lang tid at få det frem, og vi har i DMCG'erne følt os dumme, når vi er fortsat med at hævde, at vi ikke troede på tallene,« siger Michael Borre, formand for DMCG'erne.

I værste fald kan de dårlige benchmarkinger, ifølge formanden, have haft den konsekvens, at danskerne er begyndt at tvivle.

»Når danskerne gennem en længere periode er blevet fortalt, at kræftbehandlingen herhjemme lader noget tilbage at ønske, og vi som eksperter samtidig ikke har kunnet forklare hvorfor, så er der en risiko for, at det slår skår i deres tillid til behandlingssystemet«.

Kræftens bekæmpelse angrer

Afdelingschef for Dokumentation og Kvalitet hos Kræftens Bekæmpelse, Jes Søgaard, beklager fejlen dybt.

»Det er en omfattende fejl. Nu er den rettet, og fremover vil fejl øjeblikkeligt blive meddelt på Nordcans hjemmeside, så vi og andre undgår at præsentere fejlbehæftede tal, som det skete for os overfor sundhedsministeren«.

De fejlbehæftede tal lå tilgængeligt på Nordcan i et år mellem 2013 og 2014. Seniorstatistiker i Kræftens Bekæmpelse, Gerda Engholm, forklarer, at informationerne i Nordcan ligger til fri afbenyttelse, og derfor er det ikke muligt at sige, hvor de fejlbehæftede udtræk fra databasen har været anvendt. Hun slår dog fast, at hovedkonklusionen vedrørende Danmarks dårligere overlevelse ikke har været misvisende.

»Den forkerte statistik fik det til at se ud som om, at der ikke var sket en reduktion i overlevelses-gabet for danske kræftpatienter i forhold til de andre nordiske lande. Det er der. Men Danmark har stadig et forbedringspotentiale i forhold til Sverige, Norge og Finland. Den forskel der er, er betydelig større, end de procenter, der var fejlagtigt angivet«.

Efter episoden har Kræftens Bekæmpelse opfordret samarbejdspartnere i de andre nordiske lande til at skærpe opmærksomheden om at tjekke, at de kræft-data, der publiceres, er korrekte.

Anne Mette Steen-Andersen

amsa@dagensmedicin.dk